

TABULKY

Tabulka 1. Výsledky zemských voleb dle počtu získaných poslaneckých míst¹

Zúčastněné české pol. strany	Lidová	Národní	Kat. nár. + Křesť. soc.	Agrární	Pokroková	Národ. soc.	Soc. dem.	Celkem
Volby v roce 1896								
městská vol. kurie	6	6	—	—	—	—	—	12
venkovská vol. kurie	12	7	4	—	—	—	—	23
celkem poslanců	18 ²	13 ³	4	—	—	—	—	35
% českých mandátů	51,4	37,2	11,4	—	—	—	—	100
pořadí stran dle počtu poslanců	1.	2.	3.	—	—	—	—	
Volby v roce 1902								
městská vol. kurie	7	6	—	—	—	—	—	13
venkovská vol. kurie	11	5	7	—	—	—	—	23
celkem poslanců	18 ⁴	11	7	—	—	—	—	36
% českých mandátů	50,0	30,6	19,4	—	—	—	—	100
pořadí stran dle poslanců	1.	2.	3.	—	—	—	—	
Volby v roce 1908								
městská vol. kurie.	11	5	—	—	4	—	—	20
venkovská vol. kurie.	5 ⁵	2	17	14	1	—	—	39
všeobecná vol. kurie.	2	—	7	—	—	—	5	14
celkem poslanců	18 ⁵	7	24	14	5	—	5	73
% českých mandátů	24,4	9,6	32,9	19,2	6,8	—	6,8	100
pořadí stran dle počtu poslanců	2.	4.	1.	3.	5.—6.	—	5.—6.	

Tabulka č. 1.

Zúčastněné české pol. strany	Lidová pokrok.	Národní	Katol. nár. + Křesť. soc.	Agrární	Národ. soc.	Soc. dem.	samostatní	Celkem
Volby v roce 1913								
městská vol. kurie	15 ⁶	2 ⁷	1	—	1	—	1 ⁸	20
venkovská vol. kurie	5 ⁹	—	13	18	—	—	3 ¹⁰	39
všeobecná vol. kurie	1	—	5	1	—	7	—	14
celkem poslanců	21	2	19	19	1	7	4	73
% českých mandátů	28,8	2,7	26,0	26,0	1,4	9,6	5,5	100
pořadí stran dle počtu poslanců	1.	5.	2.—3.	2.—3.	6.	4.		

¹ Údaje o politické příslušnosti jsou čerpány z dobového tisku a přitruček a vycházejí hlavně z příslušnosti poslanců k jednotlivým poslaneckým klubům.

² Počet poslanců lidové strany se záhy snížil o J. Tučka, který roku 1900 zemřel.

³ J. Koudela brzy národní stranu opustil a přešel ke klerikálům.

⁴ Lidovecký klub později opustil F. Hruban.

⁵ Do poslaneckého klubu lidové strany vstoupili i J. Růžička a F. Hess, jinak neřidovci.

⁶ Včetně samostatně zvoleného F. Šerého, který vstoupil do poslaneckého klubu lidové strany pokrokové.

⁷ J. Záček a O. Pražák kandidovali samostatně, i když po léta patřili k hlavním představitelům staročeské strany na Moravě.

⁸ Jednalo se o bývalého lidovce H. Bulína, který kandidoval za mladočeskou stranu, kterou se pokoušel proti lidové straně pokrokové na Moravě zorganizovat.

⁹ Včetně samostatně zvoleného K. Vozáby.

¹⁰ Slo o J. Starošítku, F. Hrubana o T. Otáhala.

Tabulka 2. Výsledky říšských voleb dle počtu získaných poslaneckých míst¹

Zúčastněné české pol. strany	Lidová	Národní	Agrární	Pokroková	Nár. soc.	Kat. nár. + Křef. soc.	Soc. dem.	Celkem
Volby v roce 1897								
městská vol. kurie	2	3	—	—	—	—	—	5
venkovská vol. kurie	5	2	—	—	—	—	—	7
všeobecná vol. kurie	3	—	—	—	—	1	2	6
celkem poslanců	10	5	—	—	—	1	2	18
% českých mandátů z Moravy	55,6	27,8	—	—	—	5,5	11,1	100
Volby v roce 1901								
městská vol. kurie	2	3	—	—	—	—	—	5
venkovská vol. kurie	4	2	—	—	—	1	—	7
všeobecná vol. kurie	1	—	—	—	2	1	1	5
celkem poslanců	7	5	—	—	2	2	1	17
% českých mandátů z Moravy	41,1	29,4	—	—	11,8	11,8	5,9	100
Volby v roce 1907								
městské vol. okresy	4	2	—	1	—	—	3	10
venkovské vol. okresy	2	1	5	—	—	10	2	20
celkem poslanců	6 ²	3	5 ⁴	1 ³	—	10	5	30
% českých mandátů z Moravy	20,0	10,0	16,7	3,3	—	33,3	16,7	100

Tabulka 2.

Zúčastněné české pol. strany	Lidová pokrok.	Národní	Agrární	Nár. soc.	Kat. nár. + Křesf. soc.	Soc. dem. (autonom.)	Pokrok. z Čech	
Volby v roce 1911								
městské vol. okresy	3	—	—	1	—	5	1 ³	10
venkovské vol. okresy	1	—	6	—	7	6	—	20
celkem poslanců	4	—	6	1	7	11	1 ³	30
% českých mandátů z Moravy	13,4	—	20	3,3	23,3	36,7	3,3	100

¹ Viz pozn. jedna u tabulky č. 1.

² Šest poslanců získali lidovci i s A. Vrtalem a F. R. Reichstädtrem, kteří vstoupili i s lidovci do mladočeského klubu, ale později při vystoupení lidovců z klubu je nenásledovali. Reichstädter se však v lidové, resp. lidovo-pokrokové straně později zabydlel.

³ V roce 1907 kandidovali moravští pokrokaři společně s lidovci T. G. Masaryka, jinak příslušníka české pokrokové strany v Čechách. Podobně byla tato kandidatura strany, která ale na Moravě neměla svou organizaci, lidovými pokrokaři podporována v roce 1911.

⁴ Do počtu poslanců je zahrnut i samostatný agrárník J. Svozil.

Tabulka 3. Jmenný seznam zemských poslanců lidové (lidovo-pokrokové) strany

	Před r. 1896	1896—1902	1902—1906	1906—1913 ⁹	1913
1.	J. N. Heimrich ¹	J. N. Heimrich	J. N. Heimrich	K. Albrecht ⁸	K. Balák
2.	O. Pecl ¹	A. Hůlka	A. Hůlka	K. Balák	K. Bubela
3.	J. Pospíšil ¹	B. Kancnýř	F. Hruban	J. Budínský	J. Budínský
4.	J. Tuček ²	V. Lebloch	B. Kancnýř	F. Hess ⁷	K. Engliš
5.	J. Vysloužil ²	F. Lížal ⁵	F. Němec	L. Chlum	K. Fajfrlík
6.	F. Lížal ²	F. Němec	K. Novák	K. Novák	R. Fischer
7.	A. Hůlka ³	E. Parma	E. Parma	E. Parma	J. Havlík
8.	A. Stránský ⁴	V. Perek	V. Perek	L. Pluhař	A. Janda
9.		J. Podbrdský	J. Podbrdský	J. Podbrdský	J. Kirchmann
10.		J. Pokorný	J. Pokorný	J. Pokorný	L. Mohapl
11.		J. Pospíšil	J. Pospíšil	O. Přikryl	J. Pastyřík
12.		K. Richter	J. Přikryl	F. Reichstädter	L. Pluhař
13.		I. Seichert	O. Přikryl	J. Růžička ⁷	J. Pokorný
14.		E. Skála	K. Richter	A. Smrček	O. Přikryl
15.		A. Stránský	L. Samohýl	A. Stránský	F. Reichstädter
16.		V. Šílený	A. Stránský	J. Střelec	J. Seifert
17.		J. Tuček ⁶	V. Šílený	V. Šílený ⁸	A. Stránský
18.		J. Vychodil	J. Vychodil	V. Votruba	F. Štěpánek
19.		(J. Přikryl) ⁵		(L. Mohapl) ⁸	F. Šerý
20.				(A. Janda) ⁸	V. Votruba
21.					K. Vozáb

¹ Všichni tři poslanci byli zvoleni jako kandidáti tvořící se lidové strany v roce 1890,

² Jmenováni během roku 1892 opustili řady národní strany.

³ A. Hůlka opustil národní stranu do roku 1894.

⁴ A. Stránský byl zvolen v doplňovacích volbách v roce 1895.

⁵ F. Lížal byl poslancem do roku 1900, pak jej nahradil J. Přikryl.

⁶ J. Tuček r. 1900 zemřel, v doplňovacích volbách byl zvolen klerikál A. C. Stojan.

⁷ Vazby obou poslanců na lidovou stranu byly velmi volné.

⁸ Po zemřelém K. Albrechtovi zvolen v r. 1911 A. Janda a po V. Šíleném L. Mohapl.

⁹ Po r. 1909 je třeba k lidoveckým poslancům připočítat 6 poslanců pokrokařských: R. Fischer, J. Očádlík, J. Seifert, F. Šerý, F. Staněk, K. Fajfrlík.

Tabulka 4. Jmenný seznam říšských poslanců lidové (lidovo-pokrokové) strany

	Před rokem 1897	1897—1901	1901—1907	1907—1911	1911—1918
1.	I Seichert ¹	J. N. Heimrich	J. N. Heimrich	H. Bulín	J. Pokorný
2.	J. Tuček ²	V. Lebloch	K. Martinek ⁴	F. Sláma	A. Smrček
3.	A. Stránský ³	K. Martinek	J. Pospíšil	F. Reichstädter ⁶	A. Stránský
4.	J. Vychodil ³	J. Pospíšil	E. Skála	A. Stránský	V. Šílený ⁷
5.		I. Seichert	A. Stránský	A. Smrček	(V. Votruba) ⁷
6.		E. Skála	V. Šílený	A. Vrtal ⁶	
7.		A. Stránský	V. Vychodil		
8.		V. Šílený	(V. Veleba) ⁵		
9.		J. Staroštik			
10.		J. Vychodil			

¹ Přešel do roku 1894 z národní strany.

² Zvolen v doplňovacích volbách r. 1892 po A. Pražákovi.

³ Zvolení r. 1895 v doplňovacích volbách po zesnulých staročeských poslancích J. Hochovi a J. Fanderlíkovi.

⁴ K. Martinek se v roce 1902 vzdal mandátu, který v doplňovacích volbách získal klerikál J. Koudela.

⁵ V. Veleba byl zvolen v doplňovacích volbách v roce 1905 za německého poslance Pemsela.

⁶ Vztah zejména A. Vrtala k lidové straně byl značně volný.

⁷ Po smrti V. Šíleného byl v roce 1911 v doplňovacích volbách zvolen V. Votruba.

Tabulka 5. Složení předsednictva poslaneckého klubu lidové strany na zemském sněmu

Od	Předseda	Místopředsedové	Zapisovatel	Pokladník	Jednatel (pořadatel)	Parlamentní komise ⁴
27. 12. 1896 ¹	J. Tuček	J. Záček J. Vychodil J. Rozkošný	J. N. Heimrich J. Kancýř V. Perek		O. Pražák	A. Stránský K. Bubela
9. 1. 1898 ²	J. Tuček	J. Záček J. Vychodil J. Rozkošný	J. N. Heimrich A. Hůlka B. Kancýř		O. Pražák	
24. 6. 1902	A. Stránský	J. Vychodil V. Šílený	A. Hůlka	A. Hůlka		J. N. Heimrich V. Perek
29. 12. 1906 ³	A. Stránský	J. Pokorný V. Šílený	J. Budínský	J. Podbrdský		
11. 7. 1913	A. Stránský	R. Fischer J. Pokorný			V. Votruba	O. Píkrýl A. Janda

¹ Poslanecký klub byl společný s moravskou národní stranou.

² K poslaneckému klubu staročeských a lidoveckých poslanců přistoupili i čtyři poslanci strany katolicko-národní, zastoupení v předsednictvu však nezískali. Záček, Rozkošný, K. Bubela a Pražák byli staročeši.

³ Po fúzi lidové a pokrokové strany tvořili poslanci obou bývalých samostatných stran jeden poslanecký klub.

⁴ Byla složena z předsednictva poslaneckého klubu a uvedených členů.

Tabulka 6. Vedení lidové strany (lidové strany pokrokové) na Moravě

Od	Charakter vrcholného orgánu	Složení předsednictva výkonného výboru				
		Od	předseda	místopředsedové	jednatel	pokladník
11. 2. 1891	prozatímní výkonný výbor v čele s poslanci J. N. Heimrichem a J. Pospíšilem					
15. 2. 1891	18-členný ústřední volební výbor pověřený vedením strany					
6. 6. 1892	40-členný výkonný výbor ¹	29. 6. 1892	J. Tuček	A. Stránský J. Vychodil	B. Kancnýř ²	
12. 7. 1898	širší a užší (16-členný) ³ výkonný výbor	4. 4. 1900	V. Šílený	J. Vychodil P. Fiša	B. Kancnýř ²	
		9. 6. 1906	A. Stránský	V. Šílený	K. Novák	P. Fiša
5. 1. 1909	širší a užší (12-členný) výkonný výbor a poslanci strany	12. 1. 1909	A. Stránský	V. Šílený J. Pokorný	V. Votruba	P. Fiša
30. 1. 1909	širší a užší (24-členný) výkonný výbor a poslanci	30. 1. 1909	A. Stránský J. Koloušek	R. Fischer V. Šílený J. Pokorný	V. Votruba F. Znojil	P. Fiša K. Mrázek
		28. 1. 1911	A. Stránský	R. Fischer J. Pokorný	V. Votruba	P. Fiša
		8. 1. 1913	A. Stránský	R. Fischer J. Pospíšil	V. Votruba	J. Budínský

¹ Výbor mohl být kooptací rozšiřován.² Původně šlo o funkci zapisovatele.³ Počet členů širšího výkonného výboru nebyl ohraničen, ale ani užší výkonný výbor nebyl vždy jen 16-členný.

Tabulka 7. Složení předsednictva Klubu lidové strany na Moravě

Od	Předseda	Místopředseda	Jednatel	Pokladník
12. 3. 1893	J. Tuček	A. Stránský	J. Švec	J. Zahradník
22. 4. 1894	J. Tuček	A. Stránský	A. Popelka	P. Fiša
9. 4. 1897	J. Tuček	A. Stránský	A. Popelka	P. Fiša
3. 5. 1900	A. Stránský	J. N. Heimrich	B. Štěchovský	P. Fiša
3. 7. 1901	A. Stránský	J. N. Heimrich	B. Štěchovský	P. Fiša
9. 7. 1902	A. Stránský	J. N. Heimrich	B. Štěchovský	P. Fiša
3. 11. 1904	A. Stránský	J. N. Heimrich	B. Štěchovský	P. Fiša
14. 3. 1907	A. Stránský	V. Šílený	B. Štěchovský	P. Fiša
28. 3. 1908	V. Novák	J. Budínský	A. Heinrich	P. Fiša
3. 11. 1908	V. Novák	J. Budínský	K. X. Hodáč	P. Fiša
8. 3. 1910	J. Budínský	F. X. Hodáč	K. Šauer	Č. Pozdník
22. 3. 1911	J. Koloušek	F. X. Hodáč	K. Šauer	Č. Pozdník

Tabulka 8. Sjezdy lidové strany (lidové strany pokrokové)

Doba konání	Místo konání	Charakter zájezdu
20. 4. 1890	Brno	sjezd zástupců opozičních frakcí
22. 6. 1890	Kroměříž	sjezd opozičních voličů z Moravy
11. 2. 1891	Brno	schůze důvěrníků protistaročeské opozice
15. 2. 1891	Olomouc	sjezd lidové strany
6. 6. 1892	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
21. až		
22. 4. 1894	Brno	sjezd důvěrníků a valný sjezd lidové strany
12. 7. 1896	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
30. 4. 1899	Prostějov	sjezd důvěrníků lidové strany z Olomoucka a z Prostějovska
16. 12. 1900	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
5. 1. 1902	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
5. 7. 1904	Jihlava	krajinský sjezd důvěrníků lidové strany
10. 12. 1905	Prostějov	sjezd důvěrníků lidové strany z Prostějovska a Plumlovska
27. 5. 1906	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
5. 6. 1906	Prostějov	sjezd důvěrníků lidové strany z Prostějovska a Plumlovska
29. 6. 1908	Jihlava	krajinský sjezd důvěrníků lidové strany
5. až		
6. 1. 1909	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany
17. 1. 1909	Brno	sjezd pokrokové strany moravské
30. 1. 1909	Brno	slučovací schůze výkonných výborů lidové a pokrokové strany
28. 3. 1909	Třebíč	krajinský sjezd lidové strany pokrokové
15. 5. 1909	M. Ostrava	krajinský sjezd lidové strany pokrokové
18. 3. 1909	Tišnov	krajinská konference důvěrníků z Tišnovska
5. až		
6. 1. 1911	Brno	sjezd lidové strany pokrokové
21. 4. 1912	Brno	konference důvěrníků lidové strany pokrokové
15. 12. 1912	Brno	sjezd důvěrníků lidové strany pokrokové

